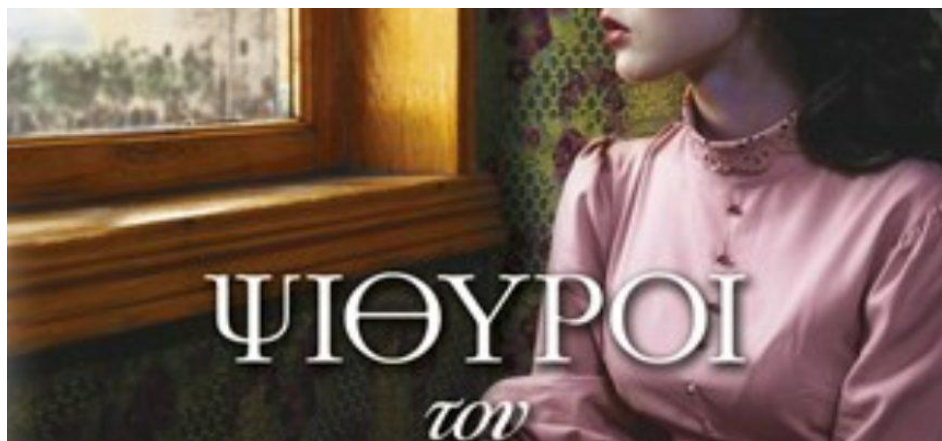

Κριτική της Αναστασίας Δημητροπούλου για το βιβλίο «Ψίθυροι του Βαρδάρη» της Σοφίας Βοϊκού – εκδ. Ψυχογιός

January 26, 2017

Κάθε αναδρομή στο παρελθόν, είναι και μια ζαριά από το χέρι του Θεού. Από εκείνες που πολλές φορές το ταμπλό της συναισθηματικής φόρτισης δεν τις χωρά, από εκείνες που φτάνουν τόσο μακριά, που είναι πλέον αδύνατο να δει κανείς τι έφερε το θεϊκό χέρι. Κάθε αναδρομή στο παρελθόν, είναι ένα στοίχημα κερδισμένο από τη μοίρα, κι η απόλυτη σιγουριά πως αν ανοίξεις ένα παλιό σημειωματάριο, ένα άλμπουμ με φωτογραφίες γνώριμων προσώπων ή απλώς το στόμα σου για όσα πέρασαν και δεν θα επιστρέψουν, θα χύσεις δάκρυα νοσταλγίας στην αναβίωσή τους. Κι αυτό, γιατί η ζωή κάθε ανθρώπου, είναι το δικό του προσωπικό μυθιστόρημα, γραμμένο στα νιάτα του, επιμελημένο στους χαλεπούς καιρούς, και διαβασμένο από εκλεκτό αναγνώστη λίγες στιγμές πριν δύσει ο συγγραφέας. Η ζωή κάθε ανθρώπου το σκάει από τις χούφτες του σαν το νερό, από τα ανοιχτά παράθυρα σαν αέρας, έχει τη μυρωδιά του τόπου του, κι ακόμα κι αν σε κοιτά με μάτια ανακρινόμενου που έχει λύσει την σιωπή του, στην εκπνοή αντιλαμβάνεσαι πως την αποκάλυψη του μείζονος μυστικού την κρατούσε για το τέλος.

Στο νέο βιβλίο της **Σοφίας Βοϊκού**, «**Ψίθυροι του Βαρδάρη**», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις **Ψυχογιός**, οι διηγήσεις μιας ηλικιωμένης Θεσσαλονικιάς στην εγγονή της, γι' αυτούς που έχουν συγχωρεθεί, μα ενδεχομένως δεν έχουν συγχωρέσει, είναι αρκετά ατμοσφαιρικές ώστε να απαλλάξουν άμεσα τον αναγνώστη από τον χλιομπαλωμένο μανδύα του σιωπηλού παρατηρητή, και να τον επιφορτίσουν με ένα συναρπαστικό ταξίδι στο χωροχρόνο. Όσο εξυφαίνεται η πλοκή κι οι ήρωες συστήνονται ο ένας μετά τον άλλον κουβαλώντας αμαρτίες, προδοσίες, πάθη, σφάλματα και αγάπες, πάντα με φόντο τη ματωμένη Ιστορία της νύφης του

Θερμαϊκού, η γιαγιά Σοφία κρατά τον ίδιο το θάνατό της στο χέρι: τού έχει ξεκαθαρίσει πως δεν θα κλείσει τα μάτια της, αν δε μεταγγίσει τα περασμένα στην καρδιά της εγγονής της. Η Σοφία πρέπει να ξέρει και τίποτα δεν θα ανακόψει τον ρου της αλήθειας 78 χρόνια μετά την απελευθέρωση της πόλης.

Ο Μεχμέτ εφέντης και η μοιραία εταίρα Ζοζεφίν μοιράζονται νύχτες ερωτικής περαίωσης, κι οι χαρακτήρες τους μοιάζουν εκπληκτικά. Η σχέση τους δε βασίζεται αποκλειστικά στη σαρκική σμίξη, μα στο γεγονός πως είναι αποκηρυγμένα πουλιά της ίδιας της ζωής. Γλείφουν τις πληγές τους το ένα κάτω από τις φτερούγες του άλλου, εκεί όπου όλοι τα σημαδεύουν με τις σφεντόνες της δήθεν ηθικής και της σαθρής τιμιότητας.

Αυτός, ένας άντρας που αλλάζει πίστη κατά το συμφέρον του, μα συνείδηση ποτέ, θα αργήσει, αλλά θα συναντήσει τον έρωτα στα εκφραστικά μάτια της Σοφίας. Όμως ο Δεναξάς δεν θα το διαπραγματευτεί, θα του δώσει για γυναίκα του την πληγωμένη πρωτότοκη κόρη του. Η Σοφία θα αναγκαστεί να θάψει το μέλλον της για την ευτυχία της Αναστασίας κι αυτή το όνειρο να κρατήσει το δικό της μωρό στον κόρφο της.

Η Ζοζεφίν από την άλλη, είχε κάποτε μια καρδιά που χτύπησε παράφορα, ριψοκίνδυνα. Κάποτε έζησε μια μεγάλη γαλλική αγάπη και η μοίρα θα την ευλογήσει με μια δεύτερη ευκαιρία, αλλά κάποιος ανώτερος θεός θα ζηλέψει την ευτυχία της, με αποτέλεσμα να βυθιστεί οριστικά στο πένθος η κοκκινομάλλα μαγίστρα της ερωτικής αποπλάνησης, όπως το κορμί του αγαπημένου της στρατιώτη στον ελληνικό υγρό τάφο. Στις ναυαγισμένες προσδοκίες και τις λύπες διαρκείας του Μεχμέτ – Εμμανουήλ, της Ζοζεφίν και των αδελφών Δεναξά, έρχεται να προστεθεί ο σιωπηλός ανεκπλήρωτος έρωτας του Ιμπραήμ για τη γυναίκα που πλήγωσε μια για πάντα ο Τζανέττος Πετροπουλέας, κι όταν αυτός αποκτά σάρκα και οστά, πρέπει να αποχωρήσει από την αρένα της διεκδίκησης.

Σε μια Θεσσαλονίκη που απελευθερώνεται και τα παιδιά της παρελαύνουν χαρούμενα στους δρόμους, που παρακολουθεί τον βασιλιά να πέφτει νεκρός μέρα μεσημέρι από τη σφαίρα του Αλέξανδρου Σχινά, που υποδέχεται τους Συμμάχους στο λιμάνι της, που καίγεται κι από τις στάχτες της αυτόματα αναγεννάται, που βιώνει τον πόλεμο όπως τα παιδιά το μεγάλο νυχτερινό τους εφιάλτη, τις εκλογές, τη μικρασιατική καταστροφή με τους ξεριζωμένους Έλληνές της, και κάθε ιστορική της στιγμή που χρήζει σεβασμού, στην πόλη του Άι – Δημήτρη, την οποία κάθε βράδυ σεργιανίζει με γυμνές πατούσες η τσιγγάνα Εσρά που βλέπει το κακό πριν έρθει και μυρίζει το αίμα προτού ανοίξουν οι πληγές, υπάρχει ακόμα ελπίδα να γίνει ένας γάμος που δεν έγινε στην ώρα του.

Η Σοφία που ποτέ δεν έπαψε να αγαπά τον άντρα της αδελφής της, θα ενώσει τελικά τη ζωή της μαζί του, κι η αγάπη τους θα επισφραγιστεί με την

ύπαρξη του μικρού Τζωρτζή που θα μεγαλώσει και θα δημιουργήσει δική του οικογένεια δίχως να μάθει ποτέ μια μεγάλη αλήθεια.

Για το νέο βιβλίο της **Σοφίας Βοΐκου**, του οποίου – ως φαίνεται – το θέμα την επέλεξε για να το γράψει, θα μπορούσε να πει κανείς πως η ανάγνωσή του πρόκειται για γύμνασμα του πνεύματος ή για ένα μήνυμα των θεών της λογοτεχνίας σε όσους πιστεύουν πως αυτή μπορεί να αλλάξει τον κόσμο. Στις σελίδες του είναι αναπόφευκτο το να μισείς, να αγαπάς, να τρέμεις και να σκέφτεσαι, δηλαδή να αφουγκράζεσαι ήρωες και δημιουργό. Οι «Ψιθύροι του Βαρδάρη» φυσούν τα φύλλα μες στις αναγνωστικές καρδιές επιβάλλοντας στους ουρανούς να παραμερίζουν τα σύννεφα, στο σκοτάδι να τρέπεται σε φυγή από το φως όσο η καρδιά είναι μεγάλη σαν την εξώπορτα του πατρικού μας σπιτιού, όσο η αγάπη βρίσκει τρόπο σαν πόλεμος, όσο η αλήθεια διέξοδο, κι όσο το να είσαι Έλληνας δεν έγκειται στην καταγωγή, αλλά στην αγωγή.

